

L'historiador, com a investigador de la història, requereix –més enllà dels coneixements implícits de la professió– una matèria primera fonamentada en tots aquells elements materials o immaterials que aportin llum a la lectura i estudi de la història. És per aquest motiu que moltes vegades hom s'imagina l'erudit cobert de llibres dins d'un arxiu o biblioteca qualsevol. Ara bé, aquests espais que custodien el nostre passat no sempre resulten accessibles a l'investigador. En nombroses ocasions l'interès històric queda estroncat per l'estricta privacitat de molts arxius i biblioteques, per l'engolidor tresorejador d'infinat d'individus que es mouen per un accentuat desig de possessió de tota mena d'objectes als quals hom pot atribuir un determinat valor material i/o simbòlic –per desapar que sigui- i per la desaparició inevitable de la documentació arran dels conflictes, guerres, saquejos, incendis i altres factors que s'han esdevingut al llarg del temps.

Difícilment podrem reparar l'irreversible però sí que podem manifestar la nostra contrarietat davant del mercat -negre o no- que s'ha generat a l'entorn dels materials d'estudi de l'historiador. Aquells materials que poden ser objecte d'anàlisi han d'estar a disposició de la recerca històrica. Maniobres mercantilistes com la projectada pel govern francès, que té la intenció de vendre part dels fons dels seus museus per descongestionar les reserves de material, són un autèntic perill per a la preservació del coneixement i un rusc de mel molt atractiu per al creixent mercat del col·leccionisme privat.

Per on passa el futur de les fonts de recerca? No podem posar en dubte la propietat privada que en molts casos està sotmesa la documentació, però per què no destinar els esforços necessaris a millorar la legislació relacionada amb el mercantilisme generat entorn d'aquestes fonts? Així mateix, un estatus privat no hauria d'impedir l'accés a la consulta de la documentació i a l'inventari de molts fons que avui són inaccessibles (i menys encara si hom pensa en els progressos de la reproducció digital o en altres formats -fins i tot més *démodées* com la humil, però encara útil, fotocòpia-).

Hem parlat de l'accés a la informació, del coneixement de l'existència d'aquesta informació però també hem de posar de manifest el seu malmetement. Humitat, fongs i altres paràsits –per no parlar d'alguns rosegadors– són enemics comuns de la documentació històrica. Documentació que quan es conserva en l'àmbit privat resta sotmesa al sentit comú d'aquell qui en té la propietat (d'una banda, persones molt responsables i curoses amb els materials heretats -gent que mereix tot el respecte dels historiadors i arxivers-, però també, de l'altra, individus més perjudicials que xilòfags i fongs plegats). Per contra, i a tall d'exemple, quan es tracta d'arquitectura i no pas de fonts històriques, es poden percebre importants sumes econòmiques a fi de mantenir en bon estat l'edificació. Per què, doncs, no recollir la possibilitat de contribuir a la conservació de la documentació històrica i, al mateix temps, obrir-la a la consulta dels investigadors? Si no, acabarem per creure que encara arrosseguem la tradició medieval basada en la jerarquia del saber.